

Kadernota integrale handhaving vergunningen en toezicht

Gemeente de Bilt

Inhoudsopgave

pagina

1.	Samenvatting	3
2.	Waar gaat deze nota over?	4
3.	Wat heeft u reeds vastgesteld?	5
4.	Wat is er bereikt?	6
5.	Wat zijn de uitgangspunten voor integrale handhaving?	7
6.	Hoe ziet integrale handhaving eruit?	9
7.	Wat zijn de prioriteiten?	11
8.	Wat is de visie voor de toekomst?	13

Hoofdstuk 1. Samenvatting

Deze nota bevat voorstellen om binnen de gemeente de Bilt te komen tot een gestructureerde, integrale en planmatige aanpak van toezicht en handhaving. In de nota komen onder meer aan de orde de integrale werkwijze en het stellen van prioriteiten. Het toezicht, de handhavingsinstrumenten en de stappen in de handhaving zijn reeds voldoende aan de orde geweest in de Kadernota handhaving van 1 april 2008.

Het is het doel van deze nota om de hoofdlijnen van het integrale toezicht vast te stellen. De nadere uitwerking vindt plaats in het uitvoeringsprogramma dat door het College van Burgemeester en Wethouders wordt vastgesteld.

Het onderwerp van de nota is beperkt tot het taakveld van de afdeling Vergunningen en Toezicht. Deze nota kan in de toekomst dienen als een blauwdruk voor de integratie met de taakvelden Brandweer, Openbare orde en veiligheid en Beheer Openbare Ruimte.

In deze nota wordt nader ingegaan op de integrale handhaving. Door integraal toezicht wordt sneller duidelijker om welke overtredingen het gaat in totaal terwijl specifiek toezicht alleen inzicht geeft in overtredingen binnen het specifieke gebied. Bij integraal toezicht wordt niet alleen gecontroleerd of wordt voldaan bijvoorbeeld aan het in de milieuvergunning voor een agrarisch bedrijf opgenomen aantal dieren maar ook of voor alle gebouwen een bouwvergunning is verleend. Dit inzicht zorgt ervoor dat belanghebbenden op zo kort mogelijke termijn weten hoe zij werkzaamheden uit dienen te voeren: hierbij is de behandeling sneller en eenduidiger en worden de contacten tussen ambtenaren en betrokkenen zoveel mogelijk beperkt.

Een gemeentelijke organisatie kan niet alles tegelijk en even intensief controleren en, indien noodzakelijk, aanpakken. Dat betekent dat er prioriteiten gesteld moeten worden. Hiervoor worden in deze nota voorstellen gedaan.

Veiligheid voor burgers en bedrijven is daarbij een leidend thema.

Hoofdstuk 2. Waar gaat deze nota over?

Uw Raad heeft in april 2008 de Kadernota handhaving vastgesteld. Deze nota had alleen betrekking op het bouwtoezicht. Voor het milieutoezicht geldt dat er al jaren planmatig wordt gehandhaafd, mede op grond van de wettelijke verplichting in de Wet Milieubeheer. Handhaven vergt vooral duidelijke beleidsuitgangspunten, bestuurlijk draagvlak en een consequente uitvoering in het belang van de geloofwaardigheid van dat beleid. Met de Kadernota handhaving van april 2008 is het beleidsmatig kader voor handhaving gegeven.

In die nota is toegezegd dat uiterlijk in het eerste kwartaal van 2009 een integrale handhavingnota aan uw Raad wordt aangeboden, waarbij de ervaringen met deze kadernota zullen worden geëvalueerd. De nu voorliggende nota komt aan deze toezegging tegemoet.

De nota beperkt zich voor dit moment tot de werkzaamheden binnen de afdeling Vergunningen en Toezicht. Concreet ziet de nota toe op onder andere overtredingen op het gebied van bouwen, slopen, kappen van bomen, brandveiligheid, asbest en inrichtingsgebonden milieuovertredingen zoals het ontbreken van vloestofdichte vloeren of afzuiginstallaties. De samenwerking met de afdelingen Brandweer, Openbare Orde en Veiligheid en Beheer Openbare Ruimte is uitdrukkelijk geen onderwerp van deze nota. Overigens kan deze nota te zijner tijd wel als een blauwdruk fungeren om het integrale toezicht uit te breiden tot deze taakvelden.

Onder integraal toezicht verstaan we in deze nota het oog hebben voor overtredingen die het eigen taakveld overstijgen en het samenwerken bij overtredingen van verschillende regels. Hiervoor is het noodzakelijk om de coördinatie van meldingen van mogelijke overtredingen een duidelijke plaats in de organisatie te geven.

Integraal handhaven is efficiënter en doelmatiger.

De gemeente kan met integraal handhaven éénduidig optreden: na een controle weet een ondernemer of burger precies wat er van hem/haar wordt verwacht en in welke gevallen de gemeente handhavend op zal (moeten) treden. Het tijdsbeslag en de contacten met ambtenaren zal voor betrokkenen tot een minimum beperkt blijven¹.

Bovendien is een handhavingstraject altijd het minst belastend voor het ambtelijk apparaat wanneer het zo snel mogelijk na het ontstaan van de overtreding in werking treedt.

Als uitgangspunten van deze nota dienen de samenvatting van hetgeen al is vastgesteld in de Kadernota integrale handhaving van maart 2008 en de evaluatie van de resultaten binnen dit kader tot nu toe. De hoofdlijnen van deze nota bestaan uit het vaststellen van de uitgangspunten van integraal toezicht en handhaving, de uitwerking van de integraliteit en het vaststellen van de prioriteiten.

¹ Het benoemen van een algemene termijn voor handhaving is, door de diversiteit van de handhavingzaken, niet mogelijk. Complexe milieuzaken kosten b.v. meer tijd dan controle van een bouwvergunning.

Hoofdstuk 3. Wat heeft u reeds vastgesteld?²

U heeft ondermeer de uitgangspunten voor handhaving vastgesteld:

1. Bij het opstellen en uitvoeren van het gemeentelijke handhavingbeleid moet rekening worden gehouden met het organisatorisch kader en het beoogde resultaat van de handhaving.
2. Gezien het omvangrijke aantal voorschriften versus de beperkte middelen worden prioriteiten gesteld.
3. Prioriteiten worden gesteld op basis van de toepasbare wet- en regelgeving. In de toekomst kan meer specifieke aandacht worden geschonken aan gebieds- of themagericht handhaven.
4. Monitoring vindt gestructureerd plaats op de voortgang en de resultaten.

U heeft ten aanzien van de handhavinginstrumenten het volgende vastgesteld:

5. Communicatie over de regels wordt ingezet om preventief het nalevinggedrag te beïnvloeden.
6. Voorschriften aan vergunningen zijn handhaafbaar en de besluiten zijn goed gemotiveerd.
7. Er wordt standvastig gecontroleerd waarmee de kans op naleving wordt vergroot.
8. Wanneer de regels worden overtreden, wordt in voorkomende gevallen eerst in overleg getreden, daarna wordt de mogelijkheid om te legaliseren bekeken. Als niet gelegaliseerd kan worden, wordt publiekrechtelijk opgetreden.

U heeft ten aanzien van de toezichtsniveau's het volgende vastgesteld:

9. Toezicht en handhaving vindt vooral periodiek en systematisch plaats als er een hoge prioriteit aan gegeven is en op basis van meldingen.
10. Projectmatig toezicht en incidenteel toezicht vinden (nog) niet plaats.

Met deze nieuwe integrale handhavingnota worden de vastgestelde uitgangspunten van de Kadernota integrale handhaving van maart 2008 mede van toepassing op het milieutoezicht.

² Zie kadernota Handhaving 1 april 2008.

Hoofdstuk 4. Wat is er bereikt?

1. Wat is er op het gebied van bouwtoezicht bereikt?

Per 1 september 2008 beschikt de afdeling over drie inspecteurs bouwtoezicht in vaste dienst, waarmee de formatie op peil is.

Het bouwtoezicht houdt wekelijks een werkoverleg waarin de voortgang van de handhavingzaken wordt besproken en het oppakken van klachten wordt geprioriteerd. Klachten worden aan de hand van de vastgestelde prioritering opgepakt.

In de periode 1 januari 2008 tot 1 november 2008 zijn door de afdeling Vergunningen en Toezicht de volgende toezicht- en handhavingactiviteiten uitgevoerd.

Controles	575
Bouw- en sloopstoppen	17
Constateringen	400
Aanschrijvingen	50
Voornemen intrekken van de vergunning	18
Definitief ingetrokken	5
Afgehandelde klachten	62

Omdat de formatie pas per 1 september op peil is gekomen zijn er in de tussenliggende tijd achterstanden in de controles op de verleende bouwvergunningen, illegale bouw en gebruik en de klachtenafhandeling ontstaan. Het jaar 2009 wordt gebruikt om deze achterstanden in te lopen.

In ongeveer 30 procent van de gevallen kan een onvolkomenheid door overleg tot aanpassingen leiden en wordt conform de regels gewerkt.

2. Wat is er op het gebied van milieutoezicht bereikt?

Het werkoverleg vindt één keer in de drie weken plaats. Hierin wordt onder andere de voortgang van de lopende handhavingzaken besproken en bijgehouden.

De handhavingstrategie voor de regio Zuidoost-Utrecht wordt gevolgd en de vastgestelde prioritering van 180 controles per jaar wordt gehaald. Er wordt volgens werkprotocollen gewerkt. De werkprotocollen worden in 2009 aan een up-date onderworpen.

Momenteel wordt gewerkt aan het invoeren van een nieuw systeem van prioriteren. Dit is nodig vanwege de invoering van het Activiteitenbesluit milieu per 1 januari 2008. Het Activiteitenbesluit milieu heeft tot gevolg dat er minder bedrijven milieuvergunningsplichtig (maatwerk) zijn. Het merendeel van de bedrijven moet nu voldoen aan algemene regels zoals door het Rijk is vastgesteld. Milieutoezicht controleert de naleving van de regels. Bedrijfsgroepen worden niet meer in categorieën geplaatst, maar elk bedrijf wordt vanwege de uitgevoerde activiteiten afzonderlijk gecategoriseerd.

In de periode 1 januari 2008 tot 1 november 2008 zijn door de afdeling Vergunningen en Toezicht de volgende toezicht- en handhavingactiviteiten uitgevoerd.

Controles	134
Controles met constatering in orde	62
Controles waarbij hercontrole noodzakelijk	40
Hercontroles met constatering in orde	12
Hercontroles met 2-de hercontrole/handhaving	8
Klachten	15

Hoofdstuk 5. Wat zijn de uitgangspunten voor integrale handhaving?

De uitgangspunten voor integrale handhaving zijn onder te verdelen in specifiek integrale uitgangspunten en uitgangspunten over het gebruik van het handhavingsinstrumentarium.

1. Wat is de definitie van integrale handhaving?

In de Kadernota handhaving is handhaving reeds als volgt gedefinieerd:

"Handhaven is het houden van toezicht en controle op de naleving van regels, het signaleren van overtredingen en het doen beëindigen van overtredingen en het ongedaan maken van met regels strijdige situaties".

Toegesneden op de gemeentelijke praktijk hanteren wij voor integrale handhaving de volgende definitie: *"Integraal handhaven is het houden van toezicht en controle op de naleving van regels, het tijdens dit toezicht en controle signaleren van overtredingen die het eigen taakveld overstijgen en deze overtredingen doorgeven aan de taakhoudende toezichthouder en het samenwerken bij overtredingen van verschillende wetten, met als doel het doen beëindigen van overtredingen en het ongedaan maken van met regels strijdige situaties."*

2. Wat is het nut van een integraal handhavingsbeleid?

Alleen op basis van een actueel handhavingsbeleid kunnen prioriteiten gesteld worden, zowel bestuurlijk als organisatorisch. In het beleid past een beschrijving van de handhavinginstrumenten en de wijze waarop in welke gevallen, voor welk doel, door welke organisatieonderdelen deze instrumenten worden toegepast.

Integraal handhaven is efficiënter, doelmatiger en minder belastend voor betrokkenen en organisatie.

De gemeente kan met integraal handhaven éénduidig optreden. Wanneer een bouwtoezichthouder in het kader van de bouwvergunning is langs geweest en bijvoorbeeld heeft geconstateerd dat de vloestofdichte vloer in het garagebedrijf scheuren vertoont, kan hij het bedrijf hiervan direct op de hoogte stellen. Op korte termijn kan nog een milieutoezichthouder contact opnemen om tekst en uitleg te geven en zonodig een handhavingstraject in te zetten. Het bedrijf weet binnen korte tijd waar het aan toe is voor het hele pand en de geplande activiteiten binnen het pand.

Bovendien is een handhavingstraject altijd het minst belastend voor het ambtelijk apparaat wanneer het zo snel mogelijk na het ontstaan van de overtreding wordt opgestart.

Voortdurende monitoring van het handhavingsbeleid is noodzakelijk om te kunnen zien of de goede weg gevolgd wordt. Het monitoren van het beleid moet dus een volwaardige plaats krijgen in het geheel.

3. Wat zijn de algemene kaders van integraal handhavingsbeleid?

Bij het opstellen en uitvoeren van het gemeentelijk integrale handhavingsbeleid moet rekening worden gehouden met het organisatorisch kader en het beoogde resultaat van handhaving.

Met het organisatorisch kader wordt bedoeld dat duidelijk is hoeveel capaciteit beschikbaar is voor welke taken en op welke wijze de interne samenwerking gestalte kan worden gegeven. Hetzelfde geldt voor de samenwerking met de externe handhavingspartners zoals de brandweer, het waterschap, de provincie, de politie en het openbaar ministerie. Verder is het van belang dat helder is met welk doel handhaving en toezicht plaatsvinden.

Met integraal handhaving(sbeleid) wordt beoogd een consistent, consequent, maar ook efficiënt, doelmatig en klantvriendelijker overheidsoptreden ter bescherming van de betreffende wet- en regelgeving te bewerkstelligen.

4. Hoe wordt het handhavingsinstrumentarium ingezet?

De gemeente treedt daadkrachtig op. Wanneer een situatie bij de gemeente bekend is en niet te legaliseren is, wordt handhavend opgetreden.

Gedogen is slechts in heel uitzonderlijke gevallen (specifieke overmacht- en overgangssituaties) een optie. Als er al gedoogd, dan wordt dit in een persoonsgebonden gedoogbesluit vastgelegd.

Verder wordt niet eindeloos overleg gepleegd met de overtreder en brief na brief verzonden. Daar waar dat juridisch mogelijk is worden de procedures ingekort. Er worden kortere voldoeningstermijnen gesteld en minder brieven geschreven. Al met al gaat de gemeente lik-op-stuk beleid voeren.

In dit beleid past ook dat wanneer een handhavingsactie met succes is afgerond en hetgeen illegaal plaatsvond is verwijderd of gestaakt, hierover met de burgers wordt gecommuniceerd. Het moet helder en transparant zijn welke resultaten het handhavingsbeleid oplevert. Hiervan gaat preventieve werking uit.

Hoofdstuk 6. Hoe ziet integrale handhaving eruit?

Randvoorwaarden voor een effectieve integrale handhaving is het als één team opereren van de toezichthouders (ongeacht het taakveld).

Fysiek zijn de milieutoezichthouders en de bouwtoezichthouders reeds in één afdeling ondergebracht, hiermee is organisatorisch het ontstaan van een handhavingsteam gefaciliteerd.

Maar alleen met het bij elkaar plaatsen van de toezichthouders is nog geen samenwerking geboren. Het jaar 2009 wordt dan ook uitgetrokken om te investeren in het vergroten van de kwaliteit van het handhavingsteam.

Zo moet geïnvesteerd worden in de oog- en oorfunctie van de toezichthouders voor andere taakgebieden. Het toezichthouderoverleg zal hierin een grote rol gaan spelen.

Handhavingcoördinatie is nodig voor het slagen van een integrale handhavingorganisatie.

Samenwerking in projecten moet eveneens in 2009 vorm gegeven worden.

1. Invoeren van de oog- en oorfunctie

De integrale toezichthouders vullen elkaar aan tijdens de dagelijkse werkzaamheden. Zij houden de eigen specialisatie, maar treden ook signalerend op in het andere taakgebied. Het inzicht in de omvang en diversiteit van de handhaving neemt hierdoor toe. Ook hier geldt weer dat niet alle overtredingen tegelijk en met dezelfde intensiteit aangepakt kunnen worden. De gezamenlijke bevindingen worden met de aangebrachte klachten tegen de prioriteiten aangehouden en zo wordt bepaald of en wanneer een overtreding leidt tot een handhavingactiviteit. Een projectmatige aanpak is hiervoor een uitermate geschikt middel.

De investering voor 2009 bestaat uit het verbeteren van de kwaliteit d.m.v. cursussen en praktijkgericht onderricht ter plaatse. Op deze manier krijgen toezichthouders een beter zicht op het totale werkaanbod. Deze investering heeft consequenties voor het aantal controles in 2009.

2. Het toezichthouderoverleg

Overleg in het handhavingsteam is nodig om die zaken te bespreken waarbij de verschillende taakvelden bouw en milieu elkaar raken en om te bepalen of de noodzaak aanwezig is gezamenlijk een handhavingstraject op te starten. Ook kan het zijn dat bij meerdere overtredingen op één terrein gekozen wordt welk taakveld voor wat betreft handhaving het meest efficiënt kan worden ingezet.

Het overleg zal dan tot gevolg hebben dat handhavingzaken efficiënter en effectiever worden uitgevoerd. Het is voor betrokkenen in zo'n traject direct helder om welke overtredingen het gaat en er ontstaat voor betrokkenen de zekerheid dat, na afsluiting van het traject, geen handhavingactiviteiten meer zullen plaatsvinden op grond van die feiten die bij aanvang van het traject bekend waren.

3. Handhavingcoördinatie

Handhavingcoördinatie is nodig om de oog- en oorfunctie te versterken en de resultaten daarvan inzichtelijk te krijgen. Slechts met een goede coördinatie kan de inzet van mensen worden bepaald en kunnen thematische projecten in de tijd worden uitgezet. Gezamenlijke acties kunnen niet zonder coördinatie. Het handhavingsoverleg heeft eveneens coördinatie nodig, zo ook de contacten met de politie. Ook het stellen van prioriteiten kan niet zonder overzicht en coördinatie.

Het controleren, stimuleren en faciliteren van de toezichthouders houdt tevens in het maken en vaststellen van werkprotocollen, handhavingstrategieën en standaardbrieven. Hiermee worden de werkprocessen duidelijk en efficiënter. Met het maken van handhavingsbeleid en uitvoeringsprogramma's krijgt de handhaving richting. Tenslotte zorgt de toets van de

handhaafbaarheid van beleid voor een integrale aanpak van beleidsontwikkeling. Wat beleidsmatig wordt vastgesteld, kan ook worden gehandhaafd.

4. Samenwerken in projecten

Als het effectief en efficiënt is, wordt er samengewerkt. Dit houdt overigens niet in dat de toezichthouders elkaar niet op de hoogte houden van wat er gebeurt. Er kan altijd nog een moment komen dat het wel zinvol is om gezamenlijk op te trekken.

Het Horeca veiligheidsoverleg (BOA's, Politie, Brandweer, VT) is een goed werkend voorbeeld van gezamenlijk optreden. Hetzelfde geldt voor de jaarlijkse vuurwerkcontroles die door de milieutoezichthouders, al jaren in samenwerking met de Brandweer, worden gedaan en de oplevercontroles door bouwtoezicht en Brandweer.

Al met al zal vooral in het toezichthouderoverleg over de individuele overtredingen bepaald worden of gezamenlijk optreden aan de orde is.

Hoofdstuk 7. Wat zijn de prioriteiten?

In geen enkele gemeente is het gezien de capaciteit mogelijk om alle mogelijk illegale activiteiten tegelijk en met dezelfde intensiteit te controleren en eventueel aan te pakken. Daarom moeten prioriteiten worden gesteld.

Op basis van de beleidsdoelen in het Collegeprogramma 2006-2010, de risico-analyse van het ministerie van VROM en de evaluatie van het Uitvoeringsprogramma handhaving 2008, worden de volgende prioriteiten voorgesteld voor 2009.

1. Wat zijn de prioriteiten van het bouwtoezicht?

Ten eerste wordt aandacht besteed aan de controle van verleende bouwvergunningen.

Binnen deze vorm van controle worden de volgende prioriteiten gegeven.

Hoge prioriteit:

controle op brandveiligheid en constructieveiligheid.

Ten tweede wordt gecontroleerd of de uitvoering van werkzaamheden plaatsvindt conform de verleende vergunning.

Hoge prioriteit krijgen:

asbestverwijdering

sloop van bouwwerken

Gemiddelde prioriteit: wegwerken van achterstanden

Lage tot gemiddelde prioriteit:

Illegaal gebruik en illegale (ver)bouw³

Ten derde wordt bij klachten en meldingen uit de organisatie de prioriteit afhankelijk gesteld van de aard van de klacht.

Ten vierde worden er jaarlijks thematische projecten opgepakt. Dit heeft als voordeel dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden. De capaciteit wordt efficiënter ingezet en achterstanden in de handhaving kunnen worden ingelopen.

De beschikbare capaciteit wordt in 2009 besteed aan het inlopen van achterstanden en het investeren in integrale handhaving. Hierdoor zullen in 2009 minder controles plaatsvinden dan met de huidige bezetting zou kunnen. Pas in 2010 zal ruimte ontstaan voor het genoemde thematische toezicht.

Deze prioriteitenstelling betekent niet dat er buiten deze zaken niets gebeurt maar wel hoe prioriteiten worden gesteld.

In het Uitvoeringsprogramma handhaving 2009 worden de prioriteiten nader uitgewerkt.

2. Wat zijn de prioriteiten van het milieutoezicht?

Sinds de invoering van het Activiteitenbesluit milieu moet op een andere manier dan voorheen gebruikelijk prioriteiten bepaald worden. Vroeger werden bedrijven in categorieën ingedeeld.

Daarna werden op basis van die categorieën en de beschikbare capaciteit de bezoekerstermijn en de frequentie vastgesteld.

Het Activiteitenbesluit milieu (1 januari 2008) gaat evenwel uit van activiteiten (bv. opslaan van gevaarlijke stoffen). Die activiteiten worden beoordeeld op effecten voor het milieu bij niet naleving van de regels. Het gaat daarbij om financiële gevolgen (bijvoorbeeld kosten bodemsanering), fysieke veiligheid, kwaliteit van de leefomgeving, natuur en volksgezondheid. Hieruit volgt een totaal score voor de effecten wanneer de regels omtrent de genoemde activiteit niet worden nageleefd.

³ Als er sprake is van een onveilige (asbest) of onomkeerbare situatie (b.v. monument) gaat de prioriteit over naar hoog. Als de (ver)bouw nog in gang is wordt de bouw stilgelegd. In dat geval krijgt de overtreding eveneens een hoge prioriteit.

De Kans dat een overtreding plaatsvindt is afhankelijk van het naleefgedrag van een bedrijf en ervaringsgegevens.

De gehanteerde formule: $\text{risico} = \text{effecten} \times \text{kans}$ is de formule die door veel gemeenten wordt toegepast sinds de invoering van het activiteitenbesluit⁴.

In de gemeente De Bilt vermoeden wij op basis van de ervaringen tot nu toe dat de volgende activiteiten (in willekeurige volgorde) het meest risicovol zullen blijken te zijn. Hierbij hebben we gekeken naar de effecten bij niet naleving van de regels, de kans (als in de hoeveelheid bedrijven in onze gemeente, maar ook gemiddeld naleefgedrag van de beroepsgroepen) en de beleidsdoelstellingen van onze gemeente.

1. Opslaan van vuurwerk en andere ontplofbare stoffen
2. Afleveren van vloeibare brandstof, mengsmering en aardgas/L.P.G. ten behoeve van openbare verkoop voor motorvoertuigen voor het wegverkeer
3. Opslaan van vloeibare brandstof en afgewerkte olie in ondergrondse opslagtanks
4. Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking niet zijnde vuurwerk, vaste kunstmeststoffen en andere ontplofbare stoffen
5. Onderhouden en repareren van motoren, motorvoertuigen en andere gemotoriseerde apparaten en proefdraaien van motoren
6. Horeca algemeen
7. Houden van dieren

De formule ($\text{Risico} = \text{Effecten} \times \text{Kans}$) wordt voor elk bedrijf in De Bilt doorgerekend. Op basis van deze gegevens wordt bepaald hoe vaak een bedrijf daadwerkelijk bezocht gaat worden.

⁴ Nijmegen, 2008

Hoofdstuk 8. Wat is de visie voor de toekomst?

In 2008 is de Kadernota Handhaving vastgesteld. Deze nota was slechts toepasbaar op het onderdeel Bouw- en Woningtoezicht van de unit Toezicht. De nieuwe nota vormt de basis voor één integrale handhavingorganisatie Bouwen en Milieu.

Wanneer de integrale handhavingorganisatie van de afdeling Vergunningen en Toezicht vaste vormen heeft gekregen en zich in de praktijk door middel van evaluaties heeft bewezen, kan op eenvoudige wijze het handhavingsteam worden aangevuld met Brandweer, Openbare Orde en Veiligheid en Beheer Openbare Ruimte.

Ook de uitbouw van de samenwerking met externe partners (zoals Hoogheemraadschap, Provincie, politie en OM) ligt pas in de rede wanneer de gemeente een helder handhavingsbeleid heeft en deze daadkrachtig uitvoert.